

LUMINA PENTRU TOTI

Revistă ilustrată de enciclopedie și de pedagogie pentru luminarea poporului

DIRECTOR **ENU D. BĂLTĒNU**

Nu este mărire fără virtute; dar nici virtute fără lumină. Decî lumină înainte de tôte Națiunea cę mai mare este aceea care are cele mai multe școle.

Școala este arma viitorului.

Familia și școala trebuie să lucreze împreună la educația copiilor.

Scopul principal al educației este formarea caracterelor energice și morale.

Educația și ajunge scopul prin ajutorul instrucțiunii

Incă odată

Ultima înștiințare

Numărul trecut (al 5) nu s'a mai trimis unora din abonații rēi de plată. Acest număr nu se va trimite încă și altor asemenea persoane.

Tot astfel vom merge treptat cu întreruperea trimiterii pînă cînd vom ajunge să trimitem revista numai persoanelor în curent cu plata.

Administrația.

DISCURSUL D-LUI DIMITRIE STURZA

Ministrul instrucțiunii publice și al cultelor

În No. 5. trecut, sub rubrica „*Buletinul oficial*“, am promis să publicăm discursul D-lui Sturza, cea ce iată că și facem :

Sâmbătă, 25 Octombrie trecut, orele 8 dimineața, s'a făcut la localul din strada Știrbeiū-Vodă No. 37, inaugurarea deschiderii cursurilor școlii normale primare de institutori din București, în asistența D-lor profesori respectivi și a școlarilor prezenți. După sfințirea apei, D. Dimitrie Sturdza, ministrul instrucțiunii publice și al cultelor, ținu discursul următor :

Domnilor profesori,

O nouă școlă se deschide, menită a da o nouă impulsie și o nouă dezvoltare învățământului public.

Școlă este un sanctuar, o biserică, în care totă gândirea trebuie să fie purtată de o conștiință curată și sinceră, în care cei ce o conduc și cei ce ascultă trebuie să fie egal însuflețiți de o singură idee și de o singură simțire.

Școlă trebuie să fie mai înainte de toate un sanctuar, nebanuit de nimeni și iubit de toți. Pentru această e trebuie să fie oglinda adevărului și a ordinii, a dreptății și a disciplinei.

Științele sînt bazate pe adevăr și pe cercetarea lui, și de aceea și școlă e nedespărțită de adevăr. Numai o expunere clară și corectă e în stare să coprindă mintea și inima și să se întipărească în conștiința noastră, astfel ca să fie una cu noi. O expunere clară și corectă este însă și adevărată; iar o asemenea expunere nu poate exista, unde adevărul nu a intrat și în practica zilnică a vieții.

Omul e o ființă care are în toate o construcție de o logică extra-ordinară. Neadevărat în știință și adevărat în viață, neadevărat în viață și adevărat în știință sînt situații ce nu pot să fie. Primul pas spre rău ca și

exemplul răului sînt contagióse, și precum un preot vițios este o monstruositate, de care orî ce om se înfioréză, asemenea și un învățător, care nu calcă în viața sa pe calea adevărului, nu póte să fie un învățător bun și de o influență pătrundétóre asupra elevilor sîi.

La ce ar și servi o prelegere bine făcută, dacă, ca rescumpărare științei date, se sădesce în inima elevului nerespectarea adevărului pe tărîmul practic al vieței. Măine orî poimâne și știința va trebui să plătescă birul cînea-
devărului.

De lumina adevărului ne încălđim noi toți și prin urmare și șcôla. Omul cel adevărat e împăcat cu sine și nu șovăește nici o-dată.

Omul cel adevărat știe ce vrea și unde merge: el e tot-d'a-una împăcat cu conștiința sa și nu șovăește nici o-dată.

De aceea în șcôlă trebuie să strălucescă adevărul la profesori și la elevi. Nici unii nu trebuie să și descarce pe alții vina minciunii, care e sorgintea tuturilor vițiilor. Fie-care trebuie să urmărescă adevărul, să și impună adevărul, să gîndescă la el ziua și noptea, să nu se depărteze de la el un singur minut, și să cugete necontenit, că cel mai mic neadevăr ce ne iese din gură sau care și ia trup în laptele noastre nu se póte acoperi, ci este înscris pe pagina cé neagră a vieței noastre de acel care însuși este adevărul și judecătorul cel drept al tuturilor.

Dacă acesta este așa pentru orî-ce șcôlă, cu atît mai mult în șcôla în care cresc viitorii învățători ai poporului, ar fi cel mai mare păcat ce am puté comite, când în această șcôlă, prin vorbe sau prin fapte, în expunerea obiectelor ce sunt a se învăța sau în viața zilnică, nu s'ar răspîndi și nu s'ar respecta cultul și cunoștința adevărului, când încă s'ar ajunge a se falsifica și a se rătăci mintea și inima tinerilor ce ni s'au încredințat de națiune într'un mare scop cultural

Cultivarea adevărului însă duce la practicarea drep-

tății, fără de care societatea omenescă nu p^ote să existe, căci simțimentul dreptății este care alineză și orbirile și pornirile ómenilor.

Și unde este dreptatea necesară de cât în școlă, unde o abatere de la é p^ote deveni mai ușor germinele unei cangrene morale ce arde conștiinție cele tinere, fragede și neotelite încă.

Dar adevărul nu p^ote prinde rădăcinii acolo, unde nu e stabilită ordinea. Pentru școlă ordinea e tot atât de necesară ca și aerul pentru om. In atmosfera ce se produce de ordinea școlară, învățătura și moralitatea cresc și se întăresc.

O școlă fără ordine este o móră fără apă, a zis Amos Comenius, unul din fondatorii științei pedagogice.

Precum adevărul trebuie să fie în toate, asemenea și ordinea. Cé mai mică desordine în școlă, ca și în viața omenescă, este colțul cel mic, de unde se acată vițiul ca să se introducă și să distrugă cele mai mărețe concepțiuni. Ordinea începe de la curățenia externă, se întinde asupra regulei de păzit în ocupațiunile nóstre de toate zilele, asupra mersului întreg al vieții nóstre. Ordinea este inima disciplinei, căreia fie care de la mic până la mare, de la copil până la bătrân, trebuie să se supună, pentru că respectul legii și supunerea la lege pentru indivizi ca și pentru popóre e singurul mijloc de propășire și de inaintare sigură în cultură.

Practicarea adevărului și a dreptății, a ordinii și a disciplinei de către profesori, pentru ca școlarii să învețe a iubi și a practica și ei la rândul lor aceste virtuți, această este condițiunea cé mai esențială a unei școli, care vrea că fie fundată pe baze solide.

Căci, în sine, care e scopul final al școlei, dacă nu a forma ómenii muncitori și onești părinți de familie, cari să știe să și ducă rânduiala casei și să și crească copii, vrednici cetățeni cari să și iubească și să și respecteze din fundul inimei patria lor, legile sub cari trăesc și Suv^{er}anul care îi povățuește.

Sînt sonvins, D-lor profesori, că pe lângă partea științifică, unde veți căuta a introduce metodele de învățămînt practicate cu succes în țările conducătoare ale culturii, D-vastră vă veți da toate silințele pentru ca să rădicați partea morală a școlii atît de sus, ca și D-vastră și școlarii D-vastră să trăiți în é și prin é, aflând în școlă miezul vieții și al acțiunii Dv.

Sînt convins că și Dv, școlarii, veți căuta, prin silințe neîncetate, prin o purtare esemplară, prin iubirea și respectul școlii și a învățătorilor voștri, să vă faceți demni de sollicitudinea ce are pentru voi M. S. Regele, al cărui ochi neadormit vegheză asupra școlii. El știe că școlă este viitorul națiunii și că prin é are să se întărească tot mai tare edificiu! ce înțelepciunea și vitejia sa a clădit,

Faceți cu toții ca, la încheierea anului, această școlă să fie ca o stea strălucitoare, la care cu toții să ne uităm cu drag și de care cu toții să ne încălzim inimile și sufletele.

Să trăiască pré iubitul nostru Rege și pré grațioasa noastră Regină!

Să prospereze această școlă și poporul român!

Schițe de pedagogie națională.

Școlă națională și principiile ei.—*Incercare pentru formarea unei pedagogii naționale.*

Sub acest titlu a publicat d-nul I. Nicolescu o serie de articoli în *România Liberă*.

Acum aș apărut și în broșură ideile emise de d-nul Nicolescu, și noi simțim o deosebită plăcere a atrage atențiunea cititorilor noștri asupra acestui opuscul.

Am citit cu multă plăcere această cărticică, conferență ținută

la *Seminarul Central*! Este scrisă cu multă căldură, și, precum dice și d-nul Autor, nu are scopul de a da un studiu detaliat despre uestiunea ce tratéză, voește numai să atragă asupra acestei uestiuni, atentiunea celor cari se ocupă cu pedagogia, și mai ales, după părerea mea, a acelor cari aũ în mână *puterea*!

Ți-e silă cum-va să citești cărticelele de acest soiũ de pe acum: frase pocnitore, luate dintr'un autor și esplicate de alt autor, și nici o legătură de idei, —iată conferințele de pe acum, ținute mai adeseori a căștiga nume, ori mai de multe ori impuse — pentru a ține publicul cu vorba.

Nu găsești nici în opul d-lui Nicolescu un studiu sistematic, o *strânsă* legătură de idei.

Din căldura însă cu care este scrisă această cărticică, deduc, că trecerea reflectă de la o idee la alta nici de cât nu este lipsa de convingere; d-nul autor pe scurt, dar cu vorbe puternice, își susține ideile într'un mod, care te convinge; iar aceste vorbe cari te convinge la tot casul rezultatul cugetării autorului, când a scris acele

Este însă atât de larg teresul pe care își plimbă gândirea d-nul autor, încât ori cât de bine ai ști observa și cântări, este peste puțină să străbați cu profunđime peste acest întreg câmp, dacă nu vei fi mai săritor, dacă nu vei înconjura obstacolele cari ți se ivesc în cale, și în cari în casul present, recunosc, nu se póte cere să fie esplicate într'un cadru de conferință.

Asta va face-o altul; e vorba, că d-nul Autor și-a ajuns scopul: se vor gândi de aci încolo și alții la lucrul în uestiune.

Noi, cari am pus în serviciul pedagogiei revista noastră, luăm act despre această lucrare a d-lui Nicolescu, și intru cât se póte vom face cunoscută această lucrare și înaintea cititorilor noștri.

Școala națională, stabilirea principiilor pe cari să se ridice această școlă, iată tema ce voește să pună în discuție d-nul Autor.

Dic, voiește să o pună în discuție, și nu discută asupra acestui lucru, îl primește în principiu și cum dice și D-Sa: „mă voi încerca mai bine să concentrez atâta lumină cât pot, fie ori și cât de palidă, asupra școlei române din viitor, cum-va trebui să fie constituită pe viitor școala la noi și cu ce tendințe, sa să póte corespunde

necesităților din viața poporului Român și de altă parte să nu fie mai pe jos de nivelul școlilor occidentale.

Nimic mai frumos! Eu nu cred să fie un singur Român iubitor de națiunea sa, care să nu dorească ceea ce voește d-nul Nicolescu.

D-lui voește ca să se formeze de aci încolo școla pe niște principii naționale române, din principiile pedagogiei generale numai atât voește să primescă cât este de tot după firea Românilui, cum s'ar dice.

Nu vom educa dar de aci încolo om, ci Român—in școlă!.. Pe Rousseau, Pestalozzi etc. numai întru atâta îi vom asculta, întru cât aceia ne vorbesc în sensul creșterii noastre naționale D-lui dice, că: *Individualitatea distinctă a națiunii, eu cred ca cel puțin atât drept să aibă d'a pretinde de la pedagogia modernă, să nu-i altereze însușirile moștenite, să nu-i știrbeze geniul și talentele ce le conservă în adâncimea sufletului ei, ca daruri de la D-zeu.*

Asta ne-o și dă pedagogia modernă, fără a mai pretinde, căci ce alt-ceva ne dice prin vorbele că scopul educațiunii este să perfecționeze pe om și că pedagogia nu este alt-ceva, de cât știința, care ne arată cum trebuie să urmeze educatorul, când într'un mod consciu, după un anume principiu, lucrază să perfecționeze atât sufletul cât și scopul omenesc?! . . Și aceia cari în privința culturii se fasonéză, când după X, când după Y, lucru ce d-nul Autor nu primește și nu primim nici noi,—aceia cari nesocotesc natura și caracterul național, aceia de sigur nu sunt pedagogici, căci de sigur, fie cum pedagogia ne spune, că în cestiune de educație să ținem socotelă de firea individului, pe care îl creștem, tot așa trebuie să urmăm și atunci, când este vorba de a stabili principiile conform cărora trebuie să educăm un popor! Vom ține cont de împrejurările în care trăește, de temperamentul lui de sânge, de scopul pe care trebuie să-l aibă în viață, căci fiește-care popor, ca ori-ce în lume, își are menirea sa, într'un cuvânt vom ține socotelă de natura lui, și școla română să ajute procesul de limpedere, mai bine dis de asimilare, să înlătore agrediențele periculoase, ce împedică desvâluirea naturală a națiunii,

să-î dea direcțiunea sănătoasă, conform însușirilor și talentelor sale.

Luând drept punct de plecare maxima că Școala 'i istoria anticipată a viitorului, d-nul Autor așteptă mult de la școlă, noi totul,—și cere ca mai înainte de a se pune cine-va în serviciul educațiunii să fie pătruns de sfințenia scopului pe care voește să'l urmărească, ȳice că: *Eă încredințez creșterea tinerimii numai celor cari aă vocațiune și focul sacru d'a suporta ori și ce pentru ridicarea și fericirea națiunii. Eă cer de la pedagogii naționali să formeze o generație inobilitată, superiără actuală și ca învățământul care trebuie să fie în totalitatea sa intuitiv, în același timp să fie și educativ, să formeze caractere ferme, organisme sănătoșe, dorește ca prin muncă onestă și neostenitoare pe terenul educațiunii să ajungem să avem și noi Români stele polare, ómenii cărora cu încredere să le putem pune în mână destinul acestui popor!*

Și asta numai prin înființarea școlăi naționale, care va procede liber și independent de metodele altor națiunii. In funcționarea sa, școlă română nu va fixa limite și termeni desvoltării indivizilor în înțelesul aspirațiunilor, al proprietății fără margini, a națiunei și generațiilor ce ne vor urma, (aci e greoiu stilul!), é va trebui să ajute pe toți, să desvolte pe toți, din simburele național, din fințelor conform calităților de la natură, conform circumstanțelor din viață!... Iar ca asta să se pótă întempla, trebuie să lăsăm din pedagogie și pedanteria, care pré dreseră pe om, însușire ce o găsim la Germani, și legeritatea care 'l face ușuratic pe Francez, și positivismul care 'l face materialist, rece pe Englez! Numai atuncă pedagogia națională își va face un curs, o albie proprie și va curge independent—printr'a națiunilor amintite, absorbind a'imentul trebuitor de la tóte, asimilându'l întru tóte spre a'l puté digera și înlăturând tot ce s'ar păré neconsumabil pentru națiune. Tineretele generațiuni vor căpăta ast-fel o creșterea naturală națională.

Mai tare este d-nul autor și mai instructiv acolo, unde vorbește despre viața practică, despre principiile ce trebuie să le urmeze educatorul când voește să crească tinerimea pentru viața practică.

„Școlă, ȳice d-nul Autor, trebuie să prepare generațiunea mică pentru luptele din viață, ca ajungând la maturitate. să nu se găsescă dupe eșirea diu școlă într.o lume neînțelăsă; să fie în-

curcat cu principalele cestiuni ce agită societatea înainte de toate să cunoască datoriile patriotice și legile țării. (D-nul Autor precum se vede aci, adoptă aproape în întregitate principiile de educațiune ale Spartanilor, cari asemenea în aceea găseu mai ales scopul educațiunii, ca să crească poporul pentru a pute servi interesele statului!) Fie-care, țice D-sa în alt loc, să iasă preparat și fortificat ast-fel în cât în viață, când vine furtuna să nu'l smulgă din rădăcinele lui; cel mult să'l plece, ca să trecă peste densusul, căci, țice d-nul Autor mai la vale: „care este mai răbdător, mai înăsporit, ca să țice așa, pôte suporta mai mult, acela învinge în lupta pentru viață.“

Iar aceea știm cu toții, că lupta fortifică, perfecționează, așa țicând, pe om, și ce putem țice despre om ca individ, putem țice și despre un popor în genere.

Dovadă este istoria, trecutul omenirii!

„Eū doresc, țice mai departe d-nul Autor, să aibă această putere de viață fie-care Român; fie-care să fie înarmat și cu inteligență sănătósă și cu fisic viguros și îndemănat țic la tehnica vieții; să fie înzestrat și cu un moral serios, adică să aibă o fermă voință arētată printr'un caracter inflexibil, care să nu'l lase a dispera vre-o-dată sub schimbarea sau lovirile sôrteii. In vederea tuturilor acestora va lucra școla, cum o înțeleg eū!“

Toți dorim asta, și nimic mai bun pentru némul nostru Român, ca și când școlele ar lucra toate în sensul cum voește d-nul Năcolescu, și cum am voi și noi. Căci numai când școla, educatorii, vor lucra în acest sens, numai atunci se va emancipa intelectual poporul, „numai cu inteligență deosebită și esercitată se va puté conduce națiunea cu succes la viața mai nobilă a libertății și demnității sale.“

Iar acest lucru nu-l vom ajunge câtă vreme orbăcăm numai în ale educațiunii, câtă vreme nu avem un principiū stabilit, conform căruia să lucrăm. D-nul Autor cere dar, ca mai nainte de toate să se stabiléscă acest principiū și cât despre metode, pot rămâne mai la urmă.

Iată cum schițéază d-Lui principul cardinal al pedagogiei naționale: „să se crească fie-care Român ast-fel, în cât să i se desvolte

și corpul și spiritul în mod armonic, îmbogățindu-l cu un moral serios, rezultat din o conștiințioasă cultură religioasă ca basă pentru întregul învățământ, încălzindu-l cu sentimente nobile și devotament pentru stat, făcându-l susceptibil pentru tot ce atinge demnitatea și onoarea națională, aducând în cé mai mare armonie posibilă aptitudinile și calitățile dezvoltate în el, conform misiunii istorice a națiunii fără d'a pierde din vedere situațiunea geografică, politică, economică, industrială și culturală în care ne aflăm; cultivându-i și spiritul militar cu curajul necesar de a intra fără frică în lupta de concurență pe toate terenele cu cele alte națiuni; pe acestea să le cunoască și apreciere după adevăratele lor intențiuni ce au sau au avut pentru noi, spre a-și cunoște de timpuriu fie-care fiu al țerei amic și inamic din afară !“

Tôte frumoșe. Când vorbim însă despre pedagogie, despre scopul educațiunii, eū așa cred, că în genere vorba Stat, militar, situațiune politică, etc., rămâne afară : să creștem om, iată părerea mé, părere născută tot în urma unor meditații, și pe care a susținut'o mulți și cu mult timp înainte de asta ! Căci, când am făcut din copil or din tânăr un om în întregul înțeles al cuvântului, am servit cu asta și cauza Statului și a întregii omeniri, și scopul educațiunii este general, nu particular, nici național. 1). Pe mine nu mă însuflețește întru atâta pedagogia națională a Grecilor ori a Romanilor antiei, cât principiile pedagogiei moderne, care voește să crească om, căci ori și ce am dice, omul este născut mai înainte de cât nația, națiunile se nase și pier, pe când omenirea rămâne, și cu cât principiile de educațiune ale noastre vor fi mai identice cu acele ale omenirii în general, cu atât vom avé și noi o viață mai lungă. Mai bucuros voesc viață lungă poporului meu, de cât o licărire momentană și apoi nimic mai mult ! Iar acea nimeni nu cred să o tăgăduiască, că generalitatea este mai largă, prin urmare cuprinde în sine particularitatea, iar pedagogia națională devine după principiile de mai sus ceva particular.

1) Să ne ierte colaboratorul nostru, D-nul Juvenal, dar noi nu împărtășim vederea D-sale în acest punct, mai ales cum sintem o nație mică și înăbușită de streinii. Sintem de aceeași opinie cu d-nul I. Niculescu din Cestiune.

„Da, voesc pedagogie națională, însă acésta să nu difere în multe de scopul general al educațiunii! Póte și d-nul Nicolescu tot așa voește, mi-e témă însă că accentuarea dêsă a vorbei *Stat* ar fi ceva, ce ne depărtéază unul de altul. Căci iată ce ȃice d-lui într'un loc: Eũ nu pot înȃlege șcóla de cât cu misiunea d'a forma cetățeni buni!“ Eũ vorbele două din urmă le-aș înlocui cu vorbele *ómenĩ buni*! Și atunci pot ȃice și aceea, că. *Șcóla este și trebuie să fie teoria vieții sociale* (cum ȃice și d-nul autor); alt-fel ar trebui să ȃic: *vieții naționale*!

Alt-fel eũ așa cred, că acest lucru provine de acolo, că d-nul autor este cuprins de o durere óreșcare, când constată, că timerimea de astă-ȃi nu este crescută în sens național, este rece, fără entusiasm, lipsită de căldură către Patrie și către tot ce este frumos și mare, este egoistă, cuprinsă de principiile materialismului.

Dureros adevér, pe care nu-'l tãgãduim nici noi. Causa însă nu o căutãm în aceea, că ne lipsesc șcólele naționale, ci pentru-cã educatorii actuali nu pricep orĩ nu lucréază, după cum le spune pedagogia modernă!

D-nul autor este pentru *clasicism* în șcóle, este antagonistul gramatocrațiilor, căci ȃice: „fondul și spiritul literaturéi clasice va ridica spiritul junimii către un ideal, către frumosul și bunul expres atât de bine și neimitat în literatura antică,“ pãn ce abuzul ce comit gramatocrații, impedică libera cuetare.

Așa e, dar acest lucru îl condamnă și pedagogii moderni, și dacã pedagogia și șcóla națională vor fi întru tóte de acord cu cé modernă, adecã cu pedagogia generală actuală, ca și în privinȃ acestui principii, atunci de sigur că tóte popórele civilisate vor avé și aũ deja pedagogia și șcóla lor națională, și tóte aceste șcóli vor avé de basã *pedagogia modernă generală*!

Șcóla națională se va deosebi dar mai mult numai cu numele, în formă, fondul însă rămâne tot acelaș la tóte popórele civilisate!

Doreste mai departe d-nul autor ca șcóla să fie un arsenal pentru a constitui națiunea viitorului. Pricep sub aceste cuvinte, că în șcólă să li se dé elevilor și instrucțiune în tot felul de lucruri de mână, nu intenționéază însă nici de cât cultivarea spe-

cialităților. De sigur, pentru-că atunci ar fi a cere mai mult de cât ne póte da șcôla, și adevăratul pedagog nu se cuvine să cađă în extremitate!

Din vorbele ce vom reproduce mai la vale, putem deduce, că d-nul Nicolescu cere, ca fiește-care învățător să știe vre-o meserie saū și mai multe, și să-î învețe și pe copii la aceste meserii. În locuri muntose, pe unde sînt păduri, tâmplăria orî dulgheria, la câmpie să știe înveța pe copii, cum să facă rogojinî, cum să împlătescă coșuri, etc.

Ideia salutară, care mai ales prin Germania de Nord și prin Svedia s'a realizat într'un mod îmbucurător, așa numitul sistem *sloud* (slöjd), a prins rădăcini și în vecinătatea noastră, în Austria. Scriitorul acestor șiruri a văđut singur, cum pe acolo, în toate șcôlele normale ale statului, fiitorii învățători ai poporului învață împletirea de coșuri, de pălării de paie, de rogojinî, tâmplăria și legătoria de cărți, și majoritatea elevilor după o muncă de patru ani cât staū în institut, aū obținut cel mai frumos succes în aceste meserii.

De ce să nu se póta face acest lucru și pe la noi?

Nu avem noi ore materialul necesar și puteri orî aptitudinî să facem asta? Ar fi alte popóre mai dibace de cât noi? (... Îndeferentismul numai de n'ar fi născut în noi, gintă latină, și am puté face și noi progres pe acest teren!

Iată întru cât dorește d-nul Nicolescu ca șcôla să facă și meseriași din copii: „*în cât aceste deprinderi vor fi educative, în cât vor contribui la completarea învățămîntului pentru viața practică, în cât vor contribui la desfășurarea vizibilă a forțelor psihice în tinerime și la întemeierea cunoștințelor folositoare, în cât vor contribui la intuițiunea mai intensivă a lucrurilor completându-se ast-fel într'un mod practic cultura formală a tinerimii.*

Dorește cu un cuvânt ca șcôla să desvolte de timpuriū plăcerea de muncă, șcôla să fie un atelier pentru formarea cetățenilor harnici, răbdători și perseveranți...

Șirurile, unde d-nul Autor combate acel obicei rēu al nostru, că ne creștem copiii, mai ales tineretul, în străinătate, le subscriem cu amîndouă mâinile. Zicem și noi cu D-sa că „*trimiterea afară de tineri ca să studieze la alte națiuni, are sens*

numai dacă aceștia deja au fost pe deplin formați spre a nu se forma în străinătate, căci atunci nu mai sînt Români.

Nu sîntem însă, nu putem avea atît de slabă credință în trăinicia nămului nostru, ca să acceptăm și aceste vorbe din urmă: *atunci nu mai sînt Români*.

Nu, sîngele apă nu se face, dar atît putem dice, că crescînd tinerimea noastră departe de nămul sîu, primînd o educațiune care pôte în multe nouă, Romănilor, nu ne prieste, atunci nu va fi atît de folositoare națiunii, întorcîndu-se îndărăt, se află cumva într'o lume străină, pe lângă tôte că este în mijlocul fraților sîi!

Dar asta o dicem și noi, că nu mai după ce s'a format, aici acasă, să plece în străinătate, nu numai pentru-că atunci nu se mai lipește de tineretul nostru smalțul ce-l imprumută de la străini, ci pentru-că atunci știe să deosebescă bunul de rău, și așa se va întorce acasă cu cunostințe folositoare, pe care atunci, cînd le-a cules, le-a cules deja așa precum le-a priceput sufletul lui românesc și apoi numai cunoscîndu-se mai întăiu pe sine pot surprinde natura altora și a o explora în folosul națiunii proprii! A nesocoti natura și caracterul național e și periculos și im posibil de la un punct óre-care, dice d-nul Nicolescu.

Mai dice d-sa într'un loc, cari vorbe s'ar potrivi, mai ales ca încheiere la acest opuscul, că *tinerimea de aci cu puține excepțiuni este apatică, indiferentă, cu spirit sofistic și lipsită de căldura și focul sentimentului moral, și ca acest rău să piară, d-sa dă sfatul, că ar trebui să se imprime de la școlele primare și până la Universitate, în cât este posibil, principiul naționalității române*.

Dorim și noi acest lucru, și cine dintre Romăni nu va dori ca tinerimea noastră, viitorul țării se primescă o educațiune pe cât se pôte de bună.

D. Nicolescu se pare a fi pus în discuție un mod de a crește tinerimea mai bine, a emis niște idei, cari la tot casul merită atențiunea fie-cărui cugetător, și mai ales a acelora, cari se ocupă cu pedagogia. Noi sperăm a fi împlinit o datorie, cînd le am împărtășit cetitorilor nostri.

Cât despre acastă lucrare ca lucrare în formă, nu voim a ne ocupa de é, fiind-că nici chiar d-nul autor nu are pretențiunea de a dice că a scris o carte, un op sistematic. A făcut mai mult

un schelet, așa dicând, care, când va fi luat la cercetare, în studiū, se va preface într'un frumos corp, într'un frumos sistem de educațiune!

Sînt, nu-î vorbă și scăderi, chiar între ideile emise. Așa, după părerea mé, vorbele *statul să facă, statul să îngrijescă, este interesul statului*, etc. etc. din care par'că am înțelege că statul este, *totul face*, cum dice, aceste vorbe n'ar trebui atît de des accentuate... Pré ne apropiăm așa de principiile vechilor pedagogi, cari puneau pedagogia în serviciul statului și cari la tot casul aū greșit, când întru tôte căutau interesele statului chiar pe contul fericirii indivișilor... Pedagogia, educațiunea să nu fie forțată, aceea să fie născută din sînul societății, să fie rezultatul cercetărilor și cerințelor societății.. Educațiunea este ceva ce aparține tuturor și numai atunci va da ródne bune, numai atunci va fi tare, când nu ni s'a impus, ci când am făcut'o noi cu toții..

Una observăm mai ales în această emitere de idei. d. autor, în marea sa iubire către cauză, merge de multe ori pré departe în extremitate, cu argumentarea și apoi în unele locuri argumentarea iar este pré slabă. D-nul autor însă ne spune, că ideile emise nu sînt tot de odată și argumentate, scopul d-sale a fost a-le pune în discuție, și se va bucura de sigur, când va veni cine-va și mai competent să-l combată ori să-l îndrepteze.. *Lumina* prin luptă se naște, ideile discutând asupra lor, se limpedesc!

Eū am vorbit în trecăt despre ideile cuprinse în această broșură. Altul va veni, și va vorbi póte mai pe larg.

Merită să ne ocupăm cu ele!

Juvenal.

Studii Pedagogice.

Sinceritatea.

Nu este defect, care se găsește mai respândit printre elevi, ca minciuna. Minciuna nu este numai un defect, ci încă un obstacol în educațiune. În general, copiii nu mint numai pentru

singura plăcere de a minți, Se știe că ei contractează între dânșii această deplorabilă manie. Este în adevăr o țără, unde se dă un joc în onoarea aceluia ce știu să mință bine, și unde este trecut în proverb că o minciună care nu aduce prejudiciu personal, poate să fie permisă. (*) Nu ne putem pronunța cu naivitate asupra acestui punct, fără a spune că or-cum ar fi el, poate inspira dispreț, neplăcere și că trebuie a înlătura o vorbă care lasă după sine ore care umbre de neîncredere. Învățătorul trebuie a delătura dintre elevii săi această deplorabilă manie, or-care ar fi sensul și ținta ei.

Cât pentru minciuna propriu zisă, acesta este un viciu, care din nenorocire predomină mai pe toți în genere. Datoria învățătorului este a o biciui din toate puterile, însă fără a slăbi prin exagerațiunii efectul cuvintelor sale. Nu trebuie să țină copiilor, după cum se obișnuiește de unii că: *minciuna este mai rău decât un fur*. Acesta pentru că știm bine că elevul în starea în care se găsește, n'are ocaziune de a spune o astfel de minciună, care să aibă necesitate de o comparațiune așa de exagerată. Voind a-l muștra, putem să-i spunem că: *minciuna este o greșelă rușinosă în principiu și periculoasă în fond; că, acela, care minte o dată, nu se mai poate crede chiar spunând adevărul, și altele de acest fel.*

Aceste consilii ocupă locul în primul sens. Cât pentru al doilea sens, se cere ca învățătorul să nu vorbească nimic elevilor săi din acelea ce le-ar produce desgust și ar lăsa o umbră de nesinceritate.

Se cade dar a lăsa lucrurile așa cum sînt ele fără a le micșora sau a le mări. Așa dar trebuie a ne da multă ostenelă de a obicinui pe copii a fi sinceri; fără acesta or-ce bună educațiune ar deveni imposibilă; căci, cum am putea dirige cu înțelegință și cu succes acela ce noi nu cunoștem? Și cum am cunoște ceia ce este minciună?

În general, copiii recurg la minciună pentru a ascunde greșelile lor, ignoranța și relele lor intențiuni, Asemenea pentru a obține aceia ce ei doresc, sau pentru a scăpa de ceie ce se tem.

(*) Barrau.

Sînt două feluri de minciuni: aceea care privește trecutul și aceea care privește viitorul. Prima are locul când se tăgăduiește a se fi făcut ceea ce s'a făcut, sau când se afirmă a se fi făcut ceea ce nu s'a făcut, sau în fine când se vorbește cu știință de veritatea lucrurilor. Secunda are locul când se promite ceea ce nu are scop de a ține. și mai adesea când se arată o intențiune diferită de ceea ce are.

Acest fel de minciună, din nenorocire, aprópe comună la ómenii, este rară la copii. Ea nu numai că privează promisiunile cari s'a făcut și intențiunile cari au arătat, dar încă pune în uitare, în ușurință și chiar în debilitate persóna ce întrebuintează o ast-fel de manie.

Părinții și învățătorii nu trebuie să pretindă copiilor niște treburi ce ei ar promite de rușine sau de frică; căci niște ast-fel de persóne în loc de a lucra cu fermitate asupra lor, îi vor deprinde numai de a promite și a nu face; și ast-fel în loc de bine ei îi vor conduce la rău.

Este o mare greșelă ca cine-va să se pórte cu un copil, așa după cum el s'ar purta cu un om în vîrstă. A dice, de exemplu, copilului: „*Bagă de sémă, că ai pus în joc onórea, sau veđi a nu rămáne de rușine*“. Copilul nu are asemenea espresiuni, și prin urmare nici nu trebuie a pretinde ast-fel de exagerări.

Nu am pretențiunea de a dice, că nu trebuie nici o dată nici a cere, nici a accepta promisiunile unui copil; nu voesc de asemenea a dice că nu trebuie a usa de acest mijloc, însă la ocasiuni rari și cu multă îngrijire, fără a atribui în realitate o pré mare importanță și a-l tracta de mincinos când el le uită.

Cât pentru promisiune, eú nu cred ca să fie în lume vre-un învățător așa de nesimțitor în cât să permită unui copil de a-i proferi una. Dacă acéstă vorbă, đeú! ar eși spontaneú din gura lui, va trebui a face să se schimbe vorba îndată.

Să venim acum la minciuna propriú đisă, adică la aceea care consistă în a vorbi cu știință contra verității lucrurilor.

Copilul póte lesne crede că o minciună citată de învățător pentru a înlătura consecințele neplăcute ale unei greșeli, este ertată și chiar demnă de laúdat.

Câte o dată se formédă între copii un fel de legătură pentru

a ascunde adevărul înaintea învățătorului. Departe de a roși de rușinosele lor succese, încep a se lăuda între ei, ținând : „*Am reușit, l'am tras pe sfâră, sau l'am mințit!*“

Se poate dice chiar că minciuna în loc ca să fie un mijloc provenit din necesitatea circumstanței, să devie dintr'un calcul nemeditat. Copiii se vorbesc să facă aceea ce ei știu că este rău și în acelaș timp ei regulază mai dinainte între ei minciuna, care trebuie să-i scotă din încurcătură, și prepară răspunsul pentru toate cestiunile. Elevii cei mai buni atunci atrași de tovărăsie, de ocaziune, intră în complot.

Ast-fel sînt copiii și nu se pot schimba Este așa dar de cé mai mare importanță ca acel rău spirit să nu se introducă în mintea copilului ; și în consecință de a combate minciuna chiar de la început. sau mai bine, de a o preveni.

În general, pentru ca spiritul de minciună să nu se introducă în clasă, se cere ca nici o minciună să n'aibă locul, fără a fi descoperită și pedepsită.

La acest rezultat putem ajunge, dacă pe de o parte, supraveghierea noastră nu încetază nici o dată ; iar pe de alta, dacă întreținem bune relațiuni cu diversele persoane ale comunei, mai cu sémă cu părinții de familie.

În fine tot ce putem recomanda învățătorului este acesta, a-dică : a fi la extremitate prudenți sub acest raport și a nu da ocaziune copiilor de a minți.

Când ne suposăm că un copil ar avé repugnanță de a ne mărturisi ceva, nu trebuie a pretinde la moment această mărturisire, mai cu sémă dacă é nu este de o neapărată trebuință pentru noi a o ști.

Dacă însă se simte necesitate de a cunoște mărturirea, învățătorul cată a fi atent asupra acestui punct și a nu întârzia până s'ar presenta copilului cazul de a minți, și dacă el s'ar încerca cu tótă grăbirea noastră de a minți, învățătorul să caute mijlocele cele mai potrivite de a 'l convinge, că, deprindându-se ast-fel poate ajunge mai târziu la niște rezultate triste.

Nu trebuie nici o dată ca învățătorul să cestiioneze cu un ton și cu niște gesturi, ce ar denatura veritatea lucrurilor ce tratéză ; nici a intra fără regulă în materie, sau a apostrofa pe e-

ȚARA ROMÂNEASCĂ

De V. Alexandri

Din umbra desă-a norului
Intins pe țeri străine
Cu aripele dorului
Voios revin la tine,

O! cuib al fericirilor,
O! țără luminosă,
Comoră-a nălucirilor,
Grădina mea frumoasă!

Si-avântul tinerețelor
Ce 'n sinu-mi se trezește
Prin lumile poeziilor
Sburând mă rătăcește.

Și 'n farmecul avântului
Tot ce sub ochi resare
In pôlele pământului
Mai drăgălaș îmi pare;

Intinderea câmpiilor
In zări mai lin se perde.
Mai dulce-i rodul viilor,
Verdeața e mai verde.

Mai nalte snt nălțimile,
Mai cald e mândrul sóre,
Mai limpezî limpezimile
De rîuri și izvóre.

Iar fetele cu florile
Mai viü rîd între ele,
Și spun privighitorile
Mai tainic viers la stele.

Aice-i țara basmelor
Ce 'ngână-a noastră minte
Prin freamătul fantasmelor
Din timpî de mai nainte.

Aice-i vestea Dómnelor
Din lumea legendară,
Și-a prelungirei tómnelor,
Sub cer de primă-vară.

Aice-i țara țerilor
Și-a doinelor de jale
Ce 'n liniștirea serilor
Te țin uimit în eale,

Aici cu lăcrimiórele
Bujori se prind în horă,
Aicea însuși sórele
Are 'ntre flori o soră,

Și 'n cântecele Carpaților
Cresc păsări năsdřavane
Și 'n sufletul bărbaților
Mândriile romane!

O! gură dulce-a raiului,
Tu dai prin o zimbire
Și fericire traiului
Și morței fericire.

Luciferii eterului
Rîvnind privesc la tine
Și toți îngerii cerului
Te aü îndrăgit ca mine

Mircesci, Septembrie 1886.

APICULTURA

SAU

CREȘTEREA ALBINELOR ¹⁾

CAP. II.

STUPII ȘI STUPARIA

STUPUL.

Stupul este un mic regat. El este locuința ce-și auz ales albinele pentru a stabili industrioasa lor colonie. Aci ele se dau lucrărilor atât de variate, interesante și de un folos așa de mare.

S'a găsit un stup recoltat de albine, într'o pădure din insulele Antile din America. Forma sa era ca o căpățină de zahăr, înalt de 50 centimetri. El iera de partea superioară, bine acățat de ramurile unui arbore de piper și învelit cu o substanță foarte tare, fabricată de ele, asemănându-se cu cartonul cel tare. Rupând acest înveliș se vedeau faguri dispuși, paralel unii asupra altora și fie-care separat printr'un perete de aceeași substanță care apăra întregul stup; iar în centru se observa o trecere ca un canal circular prin care albinele puteau să intre și să iasă. La partea inferioară a stupului iera puțin recurbat. La partea pe unde ieșeau albinele iera puțin recurbat în ast-fel de mod în cât se presenta o eșire orizontală, ca albinele să pótă eși și sbura lesne.

Albinele în starea lor naturală își mai așeză fagurii lor și în stejarii cei scorburoși; dar, după cum am vorbit mai sus, ele au o mulțime de inimi, care umblă după produsul lor, iar pe insecte le omor.

Omul, care se însărcinează cu domesticitatea animalelor, trebuie să caute înainte de tóte, în interesul lor ca și în al său propriu, de a le înlesni lucrarea, preservându-le pe cât se póte de orice le-ar puté vătămă și face rău.

În statele, unde ómenii își înțeleg mai bine interesul de cât noi și se ocupă într'un mod rațional de cultura albinelor, stu-

1) Veđi pagina 165—168 din numėrul trecut (4) al acestei reviste.

pul a primit diferite modificațiuni și mai cu sémă în timpii din urmă.

Fie care din ele presintă folósele sale particulare, cele mai multe se depărtéză de la simplitatea lor. Putem numéra mai multe feluri de stupi începând de la cel mai primitiv și până la cel mai modificat.

§. 1. *Stupul de trunchiú.* Stupul de trunchiú de copaciú este cel mai primitiv, după stupul natural, adică scorburile arborilor etc. Stupul de trunchiú se face dintr'un trunchiú de copaciú care se scobește într'adins și d'asupra se pune un capac care se prinde în două sau trei cuie de lemn sau și cu scóbe de lemn. El are forma copaciului, adică forma cilindrică. Apoi se face o gaură rotundă servind de urdiniș. Albinele își atárnă fagurii înăuntru stupului de niște bețișóre, care se bat, prin niște găuri, în stup numite pretci. Pe acești stupi îi întrebuintéză și astă-zí țăranií noștri, și tot dé-una îi pun pe pământul gol. În lipsă de trunchiuri gróse, ómenii se servesc de coșnițe făcute din nuele lipindu-le pe d'asupra cu pământ amestecat cu baligă de vacă, lăsându-i ca și la cel de trunchiú un urdiniș și înăuntru îi așéză asemenea pretci, de care albinele își atárnă fagurii. Coșnițele de nuele lucrate ast-fel aú forma conică, adică ca a unei căpățâni de zahăr.

Aceste două forme, de și sînt întrebuintate încă din starea primitivă, sînt daunóse dupe cum am vorbit și mai sus în întroducere. Si chiar dacă s'ar întrebuinta acești stupi, este bine ca nici odată să nu se țină pe pământul gol, ci pe o laviță, ca ast-fel să fie ridicați de la pământ cel puțin de două palme.

Stupii primitivi nu sunt de recomandat.

Stupii sistematici sunt făcuți din pae, afară de cei de observațiune care sunt din scânduri.

§. 2. *Stupul cu capac în formă de clopot.* Corpul acestui stup de la partea sa superióră și până la basă are forma unui clopot și pentru acésta i s'a dat numele de stup clopot. Circumferența basei sale este de 1 metru și 22 centimetri.

§. 3. *Stupul în formă de căpățînă de zahăr.* Acest stup nu diferă de cel precedent de cât prin forma sa de căpățînă de zahăr, adică conică în loc de aceia a clopotului. Capacul este, ca și

la cel precedent; circumferența la basă este de 1 metru și 30 centimetri, diametru corpului 0 metri și 42 centimetri; iar acela al capacului de 0 metri 16 centimetri.

De vom face ôre- care observațiuni generale, vom găsi că fie care din acești stupi este pus pe o tăblișă de scândură care este puțin mai mare în întindere de cât basa stupului, eșind afară cu un centimetru în totă circumferența, și către intrarea albinelor este mai eșită afară, ca o limbă pentru a înlesni albinelor intrarea, eșirea și pașa stupului,

§. 4. *Stupul de observațiune.* Importanța stupului de observațiune este simțită pentru ômenii de cabinet, în alte țeri; dar la noi, unde nu este încă cunoscută arta de a face stupi din paie vom recomanda pe cei, pe care îi numesc unii economi stupi de observațiune, căci scânduri și meșteri se găsesce și la noi în abondanță, și alta este că, când voim a lua mierea și chiar cêra, nu suntem nevoiți a omorâ insectele în mod barbar, spre a le lua mierea și cêra, ci le lăsăm a trăi și a umple din nou coșnițele.

Între acești stupi vom pune stupul larg de 70 centimetri și înalt de 60 centimetri; cei patru pereți ai cutiei sînt de scândură. La una din părțile sale are un gém cu capac de scândură care se deschide și se închide trágându-se în ulucă.

Intrarea albinelor se face prin o mică deschidătură, ce este practicată la partea inferiôră a stupului. Mai multe cutii pot fi puse una peste alta pentru a forma stupul complet. Fie-care cutie pe fundul superior are speteze așezate orizontale și de acestea albinele atárnă faguri. Cu chipul acesta observatorul nu mai trágënd capacul se pôte uita pe gém și vedé în tôte amănuntele mișcările și lucrările albinelor.

Acésta este indispensabilă și pentru observator și pentru lucrările stuparului cu înlesnire.

§. 5. *Coșnițele raționale cu faguri mobili inventate de preotul catolic Dzierzon.*

Cel mai bun uleiū saū știubeiū, și care se pôte numi rațional, este stupul ce s'a descoperit numai de 30 ani, de către un preot catolic numit Dzierzon.

Acestea sînt niște coșnițe, fie de paie, fie de scânduri, în cari

fagurii sunt mobili, se pot lua și pune iarăși înapoi când voește omul și ne scutește de a omorî albinele, după cum făceam la stupii cei din trunchiuri sau din nuele.

Stupul rațional, după cum am zis, se basază dar pre fagurii mobili. Coșnița din paie sau scândurii, e făcută așa ca să pôtă omul strebate la fie-care fagur și să-i pôte scôte cu mierea cu cu tot, lăsând pe sêma albinelor numai atâția de câți au lipsă pre iarnă.

Pentru acest scop se pregătesc coșnițele mai bine din scânduri, în patru colțuri, în forma dulăpiórelor, cu ușia de o parte. Înăuntrul coșniței, se pun niște punți sau scândurele.

Punțile sînt la capete de cîte 35 milimetri ($3\frac{1}{2}$ c. m.) late; iar de aci încolo numai de 25 milimetri ($2\frac{1}{2}$ c. m.), se taie adică de ambele părți $\frac{1}{2}$ c. m. ca la mijloc să rămână numai atât de late, cât e și fagurul. La margini pentru aceea sunt mai late, ca, așezându-se unele lângă altele, să rămâe între ele loc gol, pre unde să pôtă umbla albinele după plac. De punțile acestea lipesc albinele fagurii.

Unii fac în locul punților cadre sau rame întregi, pentru ca cu atât mai bine să sté fagurul în ele.

Ramele au de douë părți urechi, adică scânduricea cé de asupra e cevași mai lungă, ca să se pôtă acăța aceste rame în coșnița.

Coșnița-stup pôte avé diferite forme, cu 1, 2, 3 sau 4 rînduri de punți or de rame; în doi pãreți are crestături, în cari umblă punțile sau ramele.

Dup'acea are douë ferestre în rame, care ambele la un loc, sunt atât de înalte ca coșnița, dar și acestea sunt mobile, se pot lua jos; pentru aceea sînt douë ferestre, ca luând pe cé din jos și gonind cu fum albinele în partea de d'asupra a coșniței se numai pôtă eși de acolo ca să nãvãléscă asupra omului.

Ferestrele cele douë trebuie să se întélnescă dar în direcțiunea unui șir de punți, respective rame. Afară de ferestre mai este și ușa, care pôte fi de o parte cu țățâni, orî umblă în cârlige și se pôte da jos. Ușa are la mijloc douë găuri, preste care se învârtește o scândurică, acestea sînt de lipsă, pentru-ca vara, când e căldură mare, sucind scândurica, să se deschidă cele douë găuri spre a intra aer curat la albine, când e mai rece se închide.

Urdinișul e în partea opusă ușei, e lungăreț și numai atât de înalt cât se recere, ca să pôtă intra o albină.

(Va urma).

D. Ștefănescu.

Cronică teatrală *)

Cultura unui popor și mai ales gradul de dezvoltare al literaturii mai de multe ori, și nu fără de temei, se judecă după starea în care se află teatrul la acel popor. În adevăr, nici într'un fel de mod, nici într'o altă ramură a artelor nu se oglindefte într'atât modul de gândire și de simțire, ca în piese reprezentate pe scenă. Poetul își cântă durerea ori simțirea sa în versuri, citești aceste versuri și simți împreună cu scriitorul aceloră; muzica bună îți străbate până la inimă; te încântă și vederea altor lucruri de artă, d. e. de pictură ori sculptură; viața adevărată, realitatea simțirilor omenești, patimi și slăbiciuni însă nici o plămuire a fantasiei nu-ți arată într'un chip atât de fidel, natural și intuitiv cumva, ca piesele teatrale. Și acestea fac cu atât mai mare impresie ale omului, cu ajutorul cărora își pôte forma cele mai prețioase noțiuni și idei, sînt ocupate, sînt puse sub acele impresii cari au drept rezultat *forma* ori *judecata* despre *frumos*: în acelaș timp *vedei* și *auzi* și tocmai pentru acêsta este cu totul alta impresia ce-ți face o piesă reprezentată de cât când ai citit tot aceeași piesă.

Dar n'avem de scop a ne ocupa aci nici de efectele pieselor teatrale, nici de însemnătatea literaturii dramatice, ori ce om cu cultură este încurat cu toate aceste. Voim numai a face o dare de sêmă despre teatrul nostru național din București. A fost timp, când nici pomenire nu era la noi, în țeră, despre un așa ceva, când se lua drept lucru de rîs și gândul de teatru național și numai după mult timp și multă luptă din partea antecesorilor noștri, noi aceștia de aci putem să ne desfătăm

*) Credem că facem plăcere cititorilor noștri, mai ales celor din provincie, că ne-am hotărît sub acest titlu a-i pune în curent cu mișcarea noastră teatrală, cu piesele mai însemnate cari se reprezintă pe scena Teatrului Național.

D-nul I. Russu s'a însărcinat cu scrierea acestei cronice.

Cetitorii noștri îl cunosc deja, n'avem dar nevoie de nici o recomandatie!

sufletele în această biserică. Póte cu altă ocasiune, ne vom puté ocupa cu fazele prin cari a trecut Teatrul nostru Național până să ajungă în starea de astă-đi, acum ne mărginim a ne ocupa numai cu prezentul, din care póte vom puté trage conclusiuni și pentru viitorul teatrului la noi în țară.

Că Români sînt apți de tot ce este frumos, că sînt copii desmerdați ai muselor, asta nu trebuie să-o dovedesc eu, trecutul și prezentul acestu popor este destulă dovadă . . . Avem o Regină poetă ¹⁾ și un poet rege ²⁾; citiți scrierile reginei Carmen Sylva și ale bardului de la Mircești, și veți simți cele ce scrie! . . . Filomelele acestei națiuni, cîntărețele românce, încâncă și farmecă cu glasul lor dulce tótă Europa; ba li s'a dus vestea, au fost aplaudate chiar, dincolo de Europa, peste Ocean! . . . Actrițele române de piese dramatice sînt angajate pentru teatruri din apus, avem cîntăreți cîntăreți pe care străinătatea îi prețuește chiar mai mult de cât noi . . . Pictorii noștri au fost admirați în salónele din Paris, avem sculptori de valóre, cu un cuvânt este multă poesie în acest popor! . . .

Cât despre arta teatrală, despre literatura curat dramatică la noi, de și în privința asta eram mai îndărăt, totuși putem înregistra un îmbucărător progres, dacă ne gândim la piesele teatrale cari s'au scris, în ceî din urmă ani, la succesul ce avut piesele d-lui Alexandri, (*Despod-Vodă*, *Fóntána Blanduziei*, *Ovidiú*), acelea ale d-lui Carageali (*O nópte furtunosă*, *Scrisórea perdută*), apoi tragedia d-lui Bengescu (*Pygmalion*) care par a începe numérul adevératelor piese dramatice, împrejurarea că în stagiunea acésta se vor mai juca și alte piese noué de la d-ni I. Slavici (*Gaspar-Vodă*), și I. Vulcan, eum đic, dacă vom lua tóte aceste lucruri în vedere, apoi ne putem uita cu încredere la viitorul teatrului nostru.

Ba în anul trecut, precum vedurăm, se începuse și opera, care ca început era destul de satisf cătóre, și numai lipsa de sprijin din partea publicului, a făcut ca în anul acesta să nu se mai póta continua acel lucru atát de bine început. . . Căci piese se făceau ele și se traduceau, de cîntăreți și cîntărețele nóstre se

1). Carmen Sylva. 2). V. Alexandri.

folosesc germanii, francezii și italienii, publicul de ar fi numai mai cald.

Cât despre actorii pe care îi avem aici acasă, ne putem mândri cu ei.

Domnul *Gr. Manolescu* este un artist de mare valoare, d-nu *Nottara* un demn coleg al lui, d-nul *P. Velescu* dă speranță că va fi, iar d-nii *Iulian*, *Mateescu*, și *Catopolu* sînt niște comici cari pot juca cu succes și în cele mai clasice comedii.

Iar de cînd a reintrat în numărul artiștilor de la Teatrul Național și d-na *Aristița R. Manolescu*, de sigur că teatrul în reprezentațiunii s'a ridicat și mai mult.

Cîntăreții de operă, d-nii *Gabrielescu* și *Theodorescu* țin piept și cu cei de la opera italiană.

Ca piese însemnate ce s'aū dat pînă acum, putem nota următoarele.

„*Fîntăna Blanduziei*“, de d-nul *V. Alexandri*. Este cu mult mai bine cunoscută, de cît ca eū se găsește de cuviință a o face cunoscută cititorilor noștri. Puțin vor fi, care nu vor fi văzut'o orî citit'o. Ca și în ceil'alți ani, așa și anul acesta a atras multă lume la teatru.

„*Pigmalion*“, tragedie de d-nul *Bengescu*. Pînă la o altă ocaziune, cînd și spațiul și timpul ne va permite să ne ocupăm de ea mai pe larg, spun numai atît că este una dintre cele mai valoroase tragedie ce s'a scris în limba română, este o tragedie care se pôte pune alătura cu piesele celor mai renumiți dramaturgi... Anul trecut a avut un succes strălucit, dar a adunat multă lume și în anul acesta,

„*Chirița în Iași*“, comedie d-nul *V. Alexandri*, reluare, nu s'a dat de 20 de ani, și a atras multă lume la teatru, mai ales că rolul principal a fost jucat de către d-nul *Millo*, bētrānul artist, unul dintre intemeietorii teatrului nostru național, care de și bētrān de tot, dar totuși a jucat cu deplin succes. Și acum se vede într'ēnsul adevēratul artist.

Din cele t. aduse am vēdūt următoarele :

„*Socrate și femeia sa*“, tradusă din franț. de d-nul *G. Sion*, comedie clasică, tablou fidel despre viața marelui filosof cu nevasta sa *Xantippa*, femeia renumită despre placul ei de a se cerat.

„*Severo Torelli*“, tradusă de d-nul Stoenescu; „*Mândrie și Amor*“, piesă de mare senzație, scrisă de Georges Ohnet, tradusă de * * *

Joī, la $\frac{6}{18}$ Noem. s'a reprezentat pentru prima óră „*Crima celebră*“, dramă în 5 acte, tradusă de d-nul Gr. Manolescu.

De și publicul nu a fost tocmai numeros, piesă însă a avut un succes deplin. Atât piesa ca cuprins, cât și jocul actorilor a făcut ca publicul să erumpă mai de multe óri în aplause frenetice.

Acțiunea acestei piese, de și nu este isvorită din caracterul eroilor, ceea ce, dacă ar fi i-ar mări valórea, aici toți eroii sînt prada unor triste împrejurări, o gré sórtă pare a se juca cu ei,—sînt însă aceste împrejurări atât de bine combinate, atât de natural curg scenele una din alta, în cât te ține într'o continuă mișcare sufletescă, sînt scene atât de mișcătóre, în cât îți sguduie tótă flința.

Jean Renaud, sergent (d-l Gr. Manolescu), fiind chemat sub arme, trebuie să-și părăsescă tînăra sa nevastă și pe copilița sa, pe cari le iubește cu o patimă mare... Dorul lui însă se mărește într'atât în tabără, în cât chiar cu riscul de a fi descoperit, și a fi condamnat ca dezertor, într'o nópte vine acasă... Nevastă-sa se miră și se și bucură de asta.., Un lucru l'a făcut mai ales să vină acasă: în acea séră a întălnit pe câmpul de luptă un muribund, un comite proscris, care i-a încredințat niște hărții, de familie și niște scule prețioase, pe care Jean, acum le dă nevestei sale spre păstrare. El mâine póte va muri, căci mâine vor avé o luptă mare... Plécă... Abia ese însă și pe feréstră intră un tâlhar, care l'a fost urmărit pe Jean, căci auđise și vėzuse cum comitele i-a încredințat acele lucruri scumpe, și pe cari le cere acum de la nevasta remasă singură și fără de ajutor... Asta nu voește să i le dea, i se impotrivește, când voește *Lazar*, așa 'l chiamă pe hoț,— se i le ia... Acela însă o lovește cu pumnalul și dispăre cu lucrurile. Copila se deștéptă la strigătele maiceī sale, vin și vecinii la vaietele copilei care fiind întrebată, cine a fost aici, repondé că: tata!.. Ea se dușese în altă odaie să se culce înainte de plecarea tatălui său... În ȓina următóre Jean tocmai, când este lăudat de către colo-

nelul seu, pentru vitejia sa și că a luat un drapel de la inimi — este și osîndit la munca silnică . . . Toți îl credeau că el și-a omorît nevasta din gelozie, chiar fiica sa face mărturie contra lui, ce știa ea în nevinovăția ei . . . Și apoi și el în zadar spune tótă întâmplarea cum s'a dus el acasă și cum s'a întors, că un hoț a fost asasinul, care trebuie să fi furat și hărțile și banii . . . Nimeni, afară de *Chambaran*, alt sergent, prietin lui — nu'l crede, toți 'l declară de vinovat . . . Apoi ce-i mai și pasă lui acum de lume, când scumpa lui nevestă nu mai trăește!?. Il dore numai că trebuie să se despartă de fiica sa, pe care o iartă pe lângă tóte că ea l'a dat osândeii . . . Dar ea era mică, nu știa ce face! . .

Trec 12 ani după această întâmplare . . . *Adriana* (D-na A. Gr. Manolescu) a crescut mare în casa ducelui *d'Aubeterre*, fostul colonel a lui Jean, și unde o adusese *Chambaran* . . . Aci apoi se logodește cu un locotenent dintr'o familie ilustră . . . Pe când se întâmplă această logodnă, pe stradă trece o escortă de ocași. Aceștia după cerința *Adrianei* sunt lăsați să se odinască în parc, și unde *Adrianna* le imparte bani . . . Aci dă apoi de un ocaș, a cărui voce parcă i-ar fi cunoscută. Il întreabă cine este și pentru ce este osîndit!? Acela spune apoi tot ce s'a întâmplat. În *Adrianna* se petrec grozave lucruri: acest ocaș este tatăl seu, acé voce care îi vorbește acum, de multe ori o deșteptă și din vise, oh! căci ea de și era mică, dar parcă și-ar aduce aminte că ea a fost acé fată, care a făcut mărturie contra tatălui seu . . . Se recunosc în urmă . . . Plâng de bucuria ce i-a ajuns și de durerea stării în care se află: el ocaș și ea cu o atât de grozavă remușcare în suflet . . . Dar se despart cu speranța că el va scăpa cumva, ea va face tot ce se pôte pentru scăparea lui . . . Speranța lor se mărește apoi mai târziu și mai mult, căci *Valentina*, amica *Adrianei*, își regăsește și ea pe tatăl seu, care este comitele pe care l'a întâlnit Jean în câmp rănit grav, și care îi încredințase acele hărți . . . Acesta va spune acum adevărul, căci nimeni nu voia a crede istoria cu hărțile și cu odórele, cari nu s'au găsit în casa lui Jean . . . Speranța trece însă în desperare, căci comitele nu numai că nu voește să l ajute pe Jean, ci spune că acela a inventat acest

lucru cu hărțile numai să scape de osânda pe care o merită, și că el nu a dat nici un fel de hărți, toate sunt la el, cu giuvaricale cu tot. — Ba i interzice ficei sale de a mai și vorbi cu Adriana, fata unui asasin... Acesta însă nu'l ascultă. De aci încolo urmăze partea cea mai mișcătoare... Valentina află că în-adevăr acele lucruri sunt la tatăl seu, că tot la el este și un medalion, pe care îl avea suvenir nevasta lui Jean, și care perise tot în acea noapte, când nevasta a fos asasinată... Grozav lucru!.. Tatăl ei este dar asasinul, nici îndoială nu mai încape... Scena când a dat ea de această veste, când vine la ea biata Adriana, care o rógă să nu o părăsescă, căci se credă, tatăl ei, suferă pe nedrept, nu a putut acel om să'și asasineze nevasta lui, când Valentina vede desperația în Adriana, și simte în suflet totă greutatea păcatului tatălui seu, care el este un asasin, și nu Jean! Se luptă, se luptă în ea iubirea către tată, care îi zice să nu destăinuiască nimic, căci îl va perde pe tatăl seu,—și conștiința, iubirea de adevăr, care-i spune că ar trebui să scape pe Jean de ocnă și pe amica sa de suferințe, de remușcare... Il rógă apoi pe tatăl seu să facă ceva pentru scăparea lor și se fugă din Franța... Acesta se supără pe ea, când îi vorbește, și când îi spune taina pe care a aflat'o, sare asupra ei, și numai întâmplarea că tocmai în acest moment intră pe ușă tata și mama de suflet a Adrianei, care au scăpat'o prin asta pôte de mörte pe Valentina... Căci mai târziu se descopere că acest pretins tată al Valentinei nu este alt cine-va, de cât asasinul nevestei lui Jean, că acesta cu ajutorul hărtilor pe care le furase atunci noaptea, s'a făcut stăpân pe totă averea Valentinei și care avea interes ca Jean să nu scape din ocnă și ca Valentina să nu-i tot vorbescă de acé asasinare... Si prin asta o bucurie și fericire mare se revarsă peste sufletele cari au suferit atât de mult până acum... Adriana scapă de remușcare, Jean uită cei 12 ani de muncă silnică când pôte acum să-și îmbrățișeze fica, Valentina se bucură și é că nu este fata unui asasin, ci fata Canonicii, directora pensionului unde a făcut cunoștință cu Adriana pe care acum o vede fericită în brațele tatălui și a logodnicului ei, care a iubit'e și atunci când știa că tatăl ei era osindit pentru o asasinare.

Atâta ar fi pe scurt cuprinsul acestei drame . . . , Mai sunt negreșit și alte multe episoade, pe care aci nu le putem înșira, și cari toate contribuiesc la rotundirea acestei piese, la a o face pe cât se pôte de interesantă . . . Luând acum în vedere și aceea, că rolurile eroilor piesei aũ fost jucate de artiști ca d-nul *Gr. Manolescu*, ca d-na *Aristița R. Manolescu* și *Ana Gr. Manolescu*, lesne ne putem închipui succesul ce a avut acéstă piesă pe scena teatrului național, unde de sigur se va mai da de multe ori.

Rémâne dar ca de aci încolo să înregistrăm întru cât ne permite vremea și spațiul tot ce se petrece pe scena Teatrului Național, ridicând ceia ce este de lăudat și neascundând nici greutățile ori defectele pe care le-am afla din întâmplare.

După a noastră părere stăm bine cu teatrul și dacă publicul va încuraja pe actori și autori, de sigur că într'un timp mai scurt de cât am crede acum, nevom găsi tari și pe acest teren de cultură.

București, 8/20 Noembrie 1886.

BCU Cluj / Central University Library Cluj **Ion Russu.**

INVETĂTORUL FAȚĂ CU AUTORITATEA COMUNALĂ. 1)

Invetătorul, trimis în cămună, merge pregătit din școlele normale și altele cu inima înflăcărata de dorul răspândirii instrucțiunii în masa poporului sătén, din care și el face parte.—Crede că mergând aci are să facă un progres minunat, pe care l'ar și face de sigur, dacă piedicele spuse mai sus și cele ce vom relata la vale, ar fi înlăturate:

Venit însă în comună nu este îmbrățișat mai de nimeni și opuindu-i-se și obstacolele de mai sus, toate aspirațiunile lui se contrag în scurt timp, și vădënd că a intrat într'o altă sferă mai spinosă ca acé după băncile școlei se pune pe gânduri și se întrébă: prin ce mijloc ar puté face el progres în răspândirea instrucțiunii, pentru care a venit aci, și care progres trebuie să i se pretindă cu

1). Veđi pag. 101—106 din No. 3 al acestei reviste.

drept cuvânt, de către onor. guvern, care a dorit și do-rește cât mai iute luminarea săténului.

Asupra acestor cugetări își răspunde : că două sînt mijlocele prin cari ar puté ajunge la scopul dorit.

Întâiu prin istețimea și metoda sa, prin stăruința și e-nergia sa, se atragă atât pe copii la școlă, cât și pe pă-rinții lor, a-î trămite, și al doilea în puterea legii să so-licite concursul legal al autorităților respective, cari sînt ținute a il da.

Bună este calea alésă de învățătorul devotat înstruc-țiunii care voind să-și împlinescă cu sântenie datoriile, spre a fi tot-d'a-una la înălțimea misiunii ce i s'a încre-dințat, se pogórá la nivelul cunoștințelor cetățenilor și co-piilor lor. Le istorisește într'un mod plăcut și înțeles de dênșii marele folos al științei de carte și ast-fel și reușește în cât-va a popula școlă de elevi, și ar reuși pe deplin a înlătura mare parte din piedicele, ce se opun școlei, dacă inimicii ei locali, n'ar lucra contra operațiunii învățătorului, sfátuind în ascuns și de multe ori în public pe lo-cuitorii să nu-și trimiță copii la școlă; căci învățătorul sau învățătoarea nu e bun, și că părinții noștri, ca și dênșii nu mai sciú carte și cu tóte acestea tot trăesc.

Prin a doua acțiune învățătorul, conform dreptului legal al școlei, cere în mod ierarhic autorităților în drept, a lua măsurile legale pentru aducerea la îndeplinire a dispoziți-urilor art. 31-34-35-36-37-38-39-40 și 42, din legea instr. publice; ca astfel aceste măsuri unite cu lucrarea personală a învățătorului să înlătore piedicele și să înlesnescă răspân-dirca instrucțiunii. Cu modul acesta iese din limitele art. 71 al regulamentului școlar și cere nu numai d-lui Primar și Re-visor, ci și d-lui Sub-prefect, d-lui prefect și chiar d-lui mi-nistru al instr. publice, și tóte aceste autorități, care au mare dorință de luminarea poporului, dau ordine *severe* d-lui primar. Acesta însă le pune la dosar și nu numai că nu dá nici un strop de concurs școlei, dar prinde ură pe învățător și spune în față și în auđul sátenilor că nu se sperie el de asemenea reclamațiuni, și de aci înainte șicanele curg pe capul dascălului și prin urmare și al școlei

Din cauza obstacolelor pomenite, mulți învățători ajunși în culmea disperării se supun dispozițiilor autorității comunale, lăsându-se la voia întâmplării, ne mai pretinzând nimic pentru școlă, mărginindu-se a face singur cea ce va poté.— Acest soi de învățători, pe de o parte sînt mai bine priviți și ocrotiți de autoritățile comunale, ca cei devotați instrucțiunii, cari nu numai că nu sînt bine vedeuți de espusele autorități, dar chiar injust persecutați și reclamați spre a fi goniți din comună.

Cu toate acestea, trebuie să ne consolăm că se găsesc mulți învățători devotați școlii, cari au făcut și fac însemnate progrese în instrucțiune prin perseverența, energia și dibăcia lor.— Acésta s'a constatat s'a raportat D-lui Ministru, de către mulți D-ni revisori școlari; dintre cari putem cita în Ilfov pe respectabilul D-nul Eniu D. Bálténu, care prin neobositul său devotament din 1872 până 1876, a desfășurat una dintre cele mai mari activități, în ramura instrucțiunii rurale, făcînd în cursul anului dese și pricepute inspecțiuni, făcînd pe învățători să și împlinescă datoriile cu sântenie, iar pe autoritățile comunale și administrative să dé legalul și necesariul concurs școlii, făcînd ca acei cari și făcêu datoriile să fie incuragiați, iar acei cari nu voiaă a-și le înțelege să fie aspru reprimați. În timpul conferințelor ce adesea le ținea câte o lună pe an și mai în toate zilele până séra, a pus în practică metoda intuitiv, aplicîndu-l la mai multe obiecte din programă și spre a înlesni avéntul acestui metod a elaborat un mic dar pedagogic abecedar, cu care învățătorii s'au servit foarte mult în întroducerea copiilor noi veniți în scriere și citire.

Din inspecțiunile și conferințele zelóse și active ale D-lui Eniu Bálténu, cum și din abecedarele D-sale, s'a împrăștiat învățăméntul metodei intuitive, pe care l'au practicat și-l practică până ađi, învățătorii Ilfoveni.

Dovadă despre acésta este onoratul nostru coleg, M. Nicolescu, de la Bănésa (Ilfovă), care descrie cu destulă claritate indicatul metod, în acest simabil diar, după abecedarul D-lui Eniu Bálténu, cu mici schimbări de gesturi pe

alocurea și din practica câștigată de la învățători cu ocazia inspecțiunilor, ce a făcut ca sub revisor și din conferințele anuale, și pe care metod îl practică și D-nia sa în școală.

Învățătorii și școla rurală din Ilfov, datoresc deci foarte mult onor. d-lui Eniū Băltenu.

Pe repausatul publicist și poet C. D. Aricescu, care în raportul D-sale către d-nu Ministru a pus pe unii învățători rurali, mai presus de cât pe mare parte din institutorii Capitalei.

Și chiar pe veneratul D-l V. A. Urechie, care inspectând ca ministru unele școli rurale, a rămas mulțumit de progresul constatat în ele, publicând despre acesta în monitorul oficial.

Iată dar, că nu e tocmai după cum a taxat unii D-ni institutori urbani pe corpul didactic rural, că el nu face nici un progres în instrucțiunea sătenului. Ci din potrivă, de și el se găsește în mijlocul sătenilor incuți, cari nu și cunosc datoriile și cari privesc de multe ori în dascăl pe dușmanul lor, fiind că le ia copii de la pada vitelor și munca câmpului. De și el (corpul didactic) se găsește în luptă cu autoritatea comunală, când voește să și implinască datoria, căci cere d-lui Primar să ia măsuri pentru reparația localului și a mobilierului școlei, pentru aducerea lemnului necesari, trimeterea copiilor la școală, facerea serviciului școlei etc. Și, de și copii sătenilor vin într'un mod cu totul neregulat la școală și fără uneltele necesari, după cum am arătat mai sus, cu toate acestea, dic, se găsesc mulți dascăli sătești, care cu rizicul lor luptă prin mijlocul obstacolelor de mai sus și fac însemnate progrese în școlele lor sătești.

P. H.

(Va urma.)

Neapărata trebuință de o pedagogie educativă practică.

În unele privințe, științele se pot asemăna ómenilor. Ast-fel unele științe, ca și unele persoane, sînt favorisate, iar altele sînt nesocotite și chiar disprețuite. Dacă ne aruncăm privirea asupra stării științelor în țara noastră, constatăm că știința ce mai puțin favorisată, ca să nu ț�icem disprețuită, este pedagogia ¹⁾, adică știința omului.

În adevăr, pedagogia la noi nu face mai nici un progres și nu se bucură de nici o onóre deosebită; é lîngedește într'o mare nepăsare :

frunțașii acestei țeri nu se întereséză de é; învățații nu se ocupă cu é; pe când cele l'alte specialități aũ favórea a fi cultivate mai mult sau mai puțin de persoane numeroase și considerate în tóte privințele. Ast-fel limbistica este copilul iubit al Academiei române și al Ateneurilor; matematicile sînt cultivate de toți inginerii, de toți strategiștii și de o sumă de profesori; istoria este obiectul de predilecție a multorî bărbați instruiți; geografia a luat un avént mare de câți-va ani și mai ales de când s'a înființat societatea geografică română, care se bucură de patronagiul și președenția personală a M. S. Regelui; ba pînă și științele privitoare la cai, boi și cele l'alte animale;— la ierburî și buruieni de tot de felul, la cunoșterea pietrilor și metalelor, pînă și aceste științe aũ început să ia óre-care avént, să fie întru căt-va cultivate la noi, pe când știința noastră, — pedagogia, — știința care se ocupă cu creșterea și cultivarea omului, este lăsată uitării și aș puté ț�ice chiar disprețului; căcî, a se preda doué trei ore pe sêptémână în șcóla centrală, acésta nu va să ț�ică cultivarea unei științe atát de neapérat trebuincioase și atát de importante, căt este pedagogia. Acésta este și adevérata causă pentru care civilizațiunea pëtrunde așa de greũ la noi.

Astă-đi însă, când tótă lumea la noi, dorește ca societatea să se transforme, să se schimbe în bine, să mérgă pe calea civi-

1). Veđi articolele Pedagogia și Educațiunea, în No. 1 și 2, anul I. al acestei reviste.

lisării, astă-dî, ȳic, cestiunea adevăratei educațiunii trebuie să preocupe pe toți ómenii de bine, căci fără educațiune viitorul este întunecos, nesigur și chiar compromis; pentru că, acuma cel puțin, trebuie s'o înțelegă frunțașii Patriei române că fabricarea de legi și schimbarea instituțiunilor politice n'aũ puterea de a schimba și obiceiurile, deprinderile, — acești domni absoluți ai omului, — și că, dacă ei vor ómeni mai bun_i, apoi sînt dator_i să începă a-i prepara de cînd sînt copii. Dar par'că vęđ ręspunđęndumi-se: țara romănescă face progrese în instrucțiune, căci școlele de tot felul se înmulțesc și cu ele și numęrul școlarilor. Să ne înțelegem însę la vorbe.

Eũ nu vorbesc aci de instrucțiune, de învățatură, ci vorbesc de educațiunea adevărată și anume de educațiunea morală, singura capabilă de a face pe adevăratul om nobil, a crea caractere, căci se înșelă ręu cei cari cred în atot-puternicia învățaturęi, care nu este de căt un ajutor neîndestulător de a ajungere la educațiune; dar nenorocirea este că, pe cînd tótă îngrijirea se reduce numai la instrucțiune, în acest timp stricăciunea morală crește, prinde puteri, se înrădăcinęză adănc în săngele și în sufletul ómenilor; de aceea trebuie să înțelegă odată și lumea de la noi că regula bune_i purtării și isvorul moralității nu stă în științele esăcte, ba nici chiar în științele istorice și politice; căci tóte acestea sînt numai niște instrumente de mânia adoua, care pot fi întrebuintate pentru saũ contra educațiunii, după cum va voi persóna ce le posedă; pe cînd regula purtării bune se află în rațiune, iar isvorul ei în conștiință.

Pentru ca să se pótă pricepe pe deplin de or_i-și-cine importanța factorilor moralității, mă serv de un exemplu. Fie cazul că proprietarul unei moși_i dupę Bărăgan ar voi să facă un puț pentru adăparea vitelor și îndestularea tuturor trebuințelor casei. Ei bine, pentru realizarea acestei trebuințe, el trebuie să cheltuiască un capital, să strîngă materialul neapărat trebuincios și să caute un meșter puțar. Acest meșter trebuie să caute mai întăiũ isvorul și apoi să'l reguleze și să'i dé direcția trebuinciosă, pentru ca să pótă fi de folos. Dar, dacă n'ar fi nici un isvor? Atunci puțarul n'ar avę ce regula și tóte cheltueele proprietarului ar fi pierdute. Dacă aplicăm acest exemplu la

educațiunea morală, isvorul căutat de puțar este conștiința cultivată de educatori, puțarul care regulază isvorul este rațiunea care controlază și regulază conștiința; proprietarul care vrea să facă acel puț este educatorul care se silește să creeze pe omul moral din copilul ce are între mâinele sale; iar pământul în care se caută isvorul să se facă puțul este însuși copilul. Cât despre capitalul cheltuit de proprietar și materialul adunat, înțelege orîși-cine că acestea înfățișează munca educatorului și instrucția dată copilului.

Față cu aceste date sigure, pôte că cine-va mă va întreba, dar simțul moral ce este? Răspund că simțul moral nu este alt-ceva de cât conștiința și rațiunea luate la o laltă.

Prin urmare, cine vrea să facă puțul dătător de viață bărganului moralității, trebuie să cultive tot-d'odată conștiința și rațiunea noii generațiuni. Conștiința se cultivă prin educațiunea morală, care este adevărata educațiune; rațiunea se cultivă, se luminează prin învățatură.

Cine sunt luminătorii (uneia și cultivatorii celei l'alte? Adeverații cultivatori ai conștiinței ar puté fi numai filosofi, dar filosofi în sensul bun al cuvântului, adică ómenii cei mai onești și cei mai învățați; pe când luminători ai rațiunii pot fi toți profesorii de la mic pînă la mare. Să nu se uite însă, că acesta este un ideal, dar așa cum se găsesc astă-đi organizate societățile moderne, și mai ales societatea română, singurii luminători și cultivatori ai rațiunii și ai conștiinței sînt profesorii. Dar așa cum sînt organizate școlele nòstre și cu programele lor, acéstă sarcină este gré, fórte gré și în mare parte imposibilă. Cu tóte acestea bieții profesori și mai ales cei primari, de orașe și de sate, sînt datorî să se ocupe și de acestea.

Spre a le înlesni în cât-va acéstă mare, nobilă, dar fórte gré sarcină ne propunem să publicăm în numerele viitoare niște dări de sémă cât mai amănunțite duple d-nul Vessiot despre modul de a face educația școlarilor, băeți și fete, încredințați D-lor.

Eniū Bálténu.

CUM ÎNVAȚĂ GERTRUDA COPII SĂI?

Capul d'operă pedagogic al lui Pestalozzi 1).
(compus din 14 epistole adresate amicului său Gesner).

Epistola a cincé.

Amice Gesner, pîn'aci ți-am arătat pe scurt numai propozițiile, din cari creș că putem face urdela unei metode generale și psihologice de învățămînt.

Ele însă nu mă satisfac de loc. Nu'mi pot închipui în totă generalitatea lor legile naturali pe cari se întemeiază acele propozițiuni. Atăta pe cât mă taie capul, eă găsesc că aceste legi aă un întreit isvor.

Intăiul isvor este însăși firea spiritului omenesc, în puterea căria el se ridică de la intuițiunii întunecóse la noțiunii clare.

Din acest isvor curg principiile următóre cari trebuie să fie recunoscute ca temeliile legilor a căroră natură caut eă aci.

1° Lucrurile cari 'mă isbesc vėđul, auzul și cele l'alte simțuri sînt pentru mine niște mijlóce pentru dobândirea noțiunilor juste, numai cu condiția ca mai întăi să cađă sub simțurile mele substanța, ființa lor neschimbată și apoi condițiile saă proprietățele lor schimbătóre.

Din contra, asemenea lucruri sînt pentru mine isvóre de rătăcirii și de ilusii, când cad sub simțurile mele accidentii, dar nu substanța lor.

2° La fie-care noțiune intuitivă, 2) adănc întipărită în minte, în cât se nu se mai pótă șterge, se înlănțuește fórté lesne și aprópe fără știrea noastră, un șir întreg de noțiunii colaterali, noțiunii de a doua mână, cari se depărtéză mai mult saă mai puțin d'ântăia.

3° Când însăși esența unui lucru a făcut asupra spiritului nostru o întipărire cu mult mai puternică de cât calitățile lui, mecanismul organizațiunii nóstre ne conduce pe

1) V eđi paginile 180—187, No. 4 al acestei reviste, anul II.

2) A dică dobăndită prin pipăire, vedere saă prin alte simțuri ale nóstre.

fie-care ți în mod firesc din adevăruri în adevăruri, în cestiunile privitoare la acest lucru; dacă însă calitățile 'i schimbătoare ne au făcut o întipărire fără sémén mai adâncă de cât caracterele lui esențiale, noi sîntem așa plăsmuiți că cădem dilnic din greșeli în greșeli, în privința acelu lucr.

4° Adunând la un loc lucruri de aceeași natură, precum pietre, plante, etc. desvoltăm, lămurim, întărim și hotărîm în genere pe deplin, cunoștințele noastre asupra stării reale și intime a acestor lucruri; această reunire a mai multor lucruri de acelaș fel folosește minții omenești încă și din punctul de vedere că-î sapă mai adânc impresia ce é trebuie să păstreze despre caracterele esențiale ale acestor lucruri și slăbește impresia particulară făcută de calitățile numai u-nora din ele. Apoi ne ferește de pericolul de a confunda aparența esternă a lucrurilor cu realitatea lor și de a ne alipi decî pré mult de un fapt óre-care ce ar fi trebuit lăsat în rangul al doilea, dacă ar fi fost privit mai de aprópe și în fine ne ferește de a ne îndopa capul pré mult cu noțiuni accesorii de felul acesta.

Și nici nu s'ar puté să fie alt-fel, căci cu cât dobândim mai multe idei generale și esențiale, cu atît mai puțin la noțiunile speciale și particulare ne pot face o impresie vătămătoare cunoștințelor esențiale; din contra, cu cât ne am deprins mai puțin la observarea generală a naturéi, cu atîta e mai ușor noțiunilor isolate ce vom dobândi asupra stării schimbătoare a lucrurilor de a turbura, de a șterge chiar, cunoștințele esențiale ce posedăm asupra lor.

5° Intuițiunea cé mai complexă se compune din elemente simple ce o forméză. De 'ndată ce cine-va le a înțeles, studiul cel mai complicat devine simplu.

6° Cu cât întrebuițăm mai mult ochiul, urechia, mâna și cele l'alte organe ale simțurilor noastre ca să căutăm natura saú calitățile unui lucru, cu atît mai mult cunoștința ce avem de acest lucru este exactă.

Ast-fel mi s'au părut, dice Pestalozzi, principiile mecanismului natural cari decurg din însăși firea spiritului nostru.

La aceste principii se alipesc legile generale ale acestui

mecanism, despre care eu mă voi mărgini a dice aci : marea lege a naturii este desevârșire; deci ori-ce nu e desevârșite, or ce nu e complet, nu este adevărat.

Al doilea izvor al acestor legi fisico-mecanice, adică naturale și mecanice, este firea noastră materială, care, în genere, se confundă cu facultatea noastră de intuițiune.

Sîntem ast-fel făcuți că viața noastră se petrece balanțînd mereu între tendința de a cunoște și de a ști or-ce și între dorința de a ne profita de tot ce potolește setea noastră de a ști și de a cunoște. Privită în lucrarea sa curat naturală, lenea noastră firică este deșteptată de curiositatea noastră și curiositatea noastră, la rîndul ei, este ținută în frâu de lenea noastră. Dar deșteptarea uneia, ca și frîul celei lalte, aș prin ele însesși numai o simplă valoare materială ; în schimb, ânteia, considerată ca principiu material al facultății noastre de cercetare, a doua ca principiu material al sîngelui rece în judecări, aș o însemnătate foarte mare. Noi dobîndim totă știința noastră numai din cauza nesfârșitei plăceri ce prezintă arborele științei pentru natura noastră simțitoare ; iar din cauza principiului lenei (ce pune hotare pornirii schimbătoare și superficiale care ne face să sburăm din intuițiunii în intuițiunii), noi devenim maturi, în multe privințe, pentru adevăr, înainte de a-l pute esprima prin cuvînt.

Al treilea izvor al legilor instrucției sînt raporturile condiții noastre esterne cu facultatea noastră de a cunoște, cea ce vré să dîcă că noi cunoștem cu atît mai bine lucrurile cu cît sîntem mai apropiați de ele ;

Cuprinsul pe scurt al acestei a eince epistole.— Legile dezvoltării minții omenești decurg : 1° din natura spiritului nostru care pôte dobîndi noțiuni drepte, limpezi și întinse numai în unele condiții (studierea de mai nainte a substanței lucrurilor, iar nu a calităților lor accidentale, observația adîncă a lucrurilor și reapropierea lucrurilor de acelaș fel, descompunerea lucrurilor complexe în elementele lor, întrebuițarea mai multor simțuri); 2° din constituția noastră fizică și din lupta celor două principii cari

sînt în noi adică curiozitatea și lenea ; 3° din relațiunile condiții noastre esteriore cu facultatea noastră de a cunoște : Noi cunoștem lucrurile numai în măsură cu apropierea lor de noi.

E. B.

Sentințe pedagogice pronunțate de diferiți oameni mari.

Caracterul este acé fermitate, dacă ne putem esprima ast-fel, acé rigiditate morală, care oprește pe om de a părăsi calea ce inteligența a desemnat voinții sale.

Caracterul este pentru spirit, aceea ce este *sabura* 1) pentru navă ; el îi asigură echilibrul.

Conștiința-mi dice că trebuie să fac cutare lucru ; eu fac acest lucru, deși îmi causează pôte neplăcere. Conștiința-mi spune că trebuie să mă abțin de la cutare fapt ; mă abțin în adevăr, deși acest fapt mi-ar fi produs pôte o plăcere. „*Iată caracterul !*“

Caracterul dar, după cum se vede, constituie pe o omul moral.

Desființați caracterul : omul cât de inteligent vi-l'ați închipui, numai este de cât foarte puțin om ; căci, atunci el numai posedă aceea ce deosibește pe individ cu un semn distinctiv, aceea-ce face dintr'ênsul persóna sa și nu alta, aceea ce în fine imprimă pe truntea sa sigiliul personalității.

Dacă educațiunea are de scop a forma pe oameni, ea trebuie înainte de tôte, ași propune să formeze și să întărească caracterul, *acéstă mare operă însé școla este chemată a o începe.*

Heliade.

Numai în școlă și prin școlă se pôte întări devotamentul religios, viața de familie și bunele moravuri. Numai aci se pot înnobila nouile generațiuni, aci la focarul instruc-

1) *Sabura* este încărcătură de nisip a fundului corăbii ca să nu se răstórne.

șuniș se pôte aprinde facla christianismului, spre a lumina întunericul modern ale căruș escese ameninșă lumea cu o nouă barbarie.

Archeșiscopul de Bordeaux.

Desvoltarea facultășilor reclamă o procedare lentă, vanitatea însă, care nu știe să se supună la o asemenea procedare, voește să trecă cu o săritură peste tôte intervalele și dorește ca iubișșii sêș copiiș, în disproporșione cu etatea și inteligenșă lor să facă un progres admirabil. Dar fiind-că numai memoria pôte face acêșă minune, i se permite în detrimentul inteligenșei, să usurpe teritoriul imens al instrucșionii.

Th. Barreau.

Rașionea este fondul comun al tuturor obiectelor de studiu, é se pôte cultiva, dar nu se pôte învêșă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj Heliade.

! Cu cât învêșătorul va depune mai multă îngrijire în preparașionile sale, cu cât își va da mai multă silinșă spre a poseda în fondmateria ce urmêșă să propună, cu atât va reuși mai sigur și mai facil spre a modela proponimintele sale, dupê inteligenșă fie-căruș elev făcêndu-le clare și tot de odată interesante. Numai ast-fel, scăpat de o preocupașione care l'ar domina, îi va fi cu putinșă să aibă continuș în vedere șapteș, și a face la împrejurări, concesiunile ce ele reclamă.

Dacă însă din contră învêșătorul nu este preparat, atunci numai este dênsul care posedă subiectul, ci subiectul este care-l predomină pe dênsul.

Th. Braun.

Este ceva tristă, însă necesar de a face în unele momente pe copil nemulșumit; însă acele momente de necericire sînt germenii fericirii sale viitoare.

Buffon.

Penalitățile se usedă și simțibilitatea se tîmpește. Copiii se îndărătnicesc și caracterul lor se înăsprește. Ura și desgustul de lucrare intră în inima copiilor; mânia și dorința de răsbunare se nasc din amorul propriu rănit al învățătorului, și de aci totul este pierdut.

Un distins observator.

Este ceva servil în penalitățile corporale; n'am vădit alt efect de la dînosele, de cît, că a făcut pe copii mai lași și mai răi.

Montaigne,

Une ori elevul este împins la nesupunere de mînie; se aprinde într'ensul un fel de friguri, care se anunță și afară prin încăpăținare implacabile. Menageați-l atunci și nu-l împingeți pînă la extremitate. preveniți urmările ce îndocilitatea lui ar putea atrage după sine. O dată ce copilul își va permite a manifesta în fața învățătorului o mînie insolentă, numai este nimic desperat; învățătorul trebuie atunci să se despartă de școlar. preveniți d'ér, prin fermetatea voastră un rezultat așa de trist.

Th. Barrau,

Cé d'întâiu grijă, ce trebuie să avem în studiul Istoriei, este, de a adopta o ordine și o metodă perfectă, cu care să se pôtă distinge exact: faptele, persoanele, epocele, locurile, la cari cei doi agenți ai Istoriei: Chronologia, și Geografia răspîndesc lumina și depărtedă orice confusiune,

Rolin.

Cé mai bună metodă de a studia Istoria este de a nu se mărgini cine-va la o simplă narațiune a faptelor, ci de a aprofunda causele, care au provocat mărirea sau căderea statelor; pierderea sau câștigarea resbelor, și de a le lega împreună toate circumstanțele și urmările lor; de a căuta în fie-care eveniment motivele ascunse, cari l'au putut provoca; și în fine de a se urca pînă la origina faptelor, pînă la începutul lor cel mai depărtat.

Polybiu.

Învățătorii distinși nu dau nici o importanță ordinii, după care se învețe literile copiilor. Ei găsesc ridicul ideea de a încurca mintea copiilor cu o diviziune a literilor în vocale și consune, și cu o clasificare sterilă a consunelor în labiale, dentale, guturale, etc.

Dunn.

Din toate facultățile copilului, *memoria* este fără contradicție, aceea care-i oferă cele mai multe mijloace, trebuie prin urmare să o cultivăm cu o atenție particulară. Totă lumea știe, că cunoștințele dobândite în prima etate, ne urmăresc în tot cursul vieții; să îngrijim dar a face lecțiile noastre destul de dese, spre a întări memoria; destul de variate spre a rupe uniformitatea învățământului; destul de înțelepte gradate, spre a le pune în armonie cu etatea auditorului nostru.

Helvetius

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Toți părinții ori cât de înaltă ar fi poziția lor, să-și trateze copiii, cum îi tratează pe ai lor țărani cei buni.

Locke.

Misiunea învățătorului este de a cultiva germenul binelui și al frumosului ce Creatorul a depus în inimile copiilor.

Culese de : *Christ. Ștef. Reverénu.*

Buletinul oficial

I. Alegerea Mitropolitului primat s'a făcut la 22 curent. Această alegere s'a făcut conform legii, adică s'a adunat la un loc deputații, senatorii și membrii sinodului.

Persoana aleasă este P. S. S. Iosif, episcopul Dunării de jos (din Galați), este adică tocmai persoana în favoarea căreia am

scris și noi în No. 3, după August trecut, pagina 109 — 112. Acum rămâne să'l vedem la lucru.— În locul P. S. S. părintelui Iosef la Galați, trebuie să se aleagă un alt episcop.

Sînt mai mulți candidați, între cari putem cita din cei cunoscuți pe părintele arhieru Pertenie Clinceni, care este învățat, moral și în curent cu cultura timpului de astăzi, așa că ar fi o adevărată onoare pentru episcopia, unde s'ar alege această persoană. — Duminică, 30 curent, se va face investitura noului mitropolit, adică i se va da de către M. S. Regele toiagul și vestmintele mitropolitane.

II. *Catedre vacante.* La 1 Octombrie, 1887, se va ține concurs, în Iași, pentru catedra de estestică la școlile de bele arte din Iași. Programă este publicată în Monitorul No. 51 din 6 Iunie 1886.— Tot atunci și tot în Iași se va ține concurs pentru catedra de limba germană la liceul din Botoșani. — La 20 Iunie, 1887, se va ține concurs, la Bucuresci, pentru catedra de matetice de la esternatul secundar de fete No. 2, din București. — La 1 Octombrie 1887, se va ține concurs pentru catedra de istorie de la esternatul secundar de fete No. 1 din București, conform programei publicate în Monitorul oficial No. 1 din 2 Aprilie 1885. — La 25 Februarie 1887, se va ține concurs la conservatorul din București pentru ocuparea catedrelor de musică vocală de la gimnasiile reale din Brăila și Slatina, conform programei, din Monitorul oficial No. 251 din 28 Martie, 1882. — La 1 Martie 1887, se va ține concurs la universitatea din București, pentru catedra de limba francesă a cursului superior de la liceul din Craiova.— La 15 Iunie, 1887, se va ține concurs pentru catedra de desemn și caligrafie de la esternatul secundar de fete No 2 din București, conform programei din Monitor oficial No. 1, din 2 Aprilie, 1885.— La 20 Iunie 1887, se va ține un concurs în București pentru ocuparea clasei III de la No. 1 de băeți din T.-Măgurele. — La 15 Septembrie, 1887, se va ține concurs în Brăila pentru ocuparea mai multor clase primare de la școlile din acel oraș și din Hârșova. — La 1 Iulie, 1887, se va ține concurs, în Piatra, pentru ocuparea mai multor școle rurale.

III. *D'ale învățămîntului.* În Monitorul Ofic. No. 187, din 20

curent, s'a publicat planul de învățământ al școlii normale de institutori, asupra căruia avem intenția a vorbi o dată mai pe larg.—In Monitor. Of. No. 182, s'a publicat aprobarea geografiei județului Mehedinți de D-nul D. Stăucecu. Am citit și noi această geografie și am găsit-o foarte bună ; de aceea vom și vorbi ceva despre é pe viitor. — In Monitorul Of. No. 170, de la 30 Octombrie trecut, s'a publicat regulamentul de promoțiunea școlarilor de ambe-sexe din școlile primare urbane.

IV. *Numiri de revisori școlari.* D-l M. Dumitrescu se numește revisor-școlar al județului Vlașca, iar D-l G. Bucurescu trece la județul Némțu, în locul D-lui I. Negre, numit profesor la gimnasiul din Piatra.

CORRESPONDENȚA

BCU Cluj / Central University Library Cluj

D-lui *H. Crețulény* (Flămânda-Teleor) In numărul viitor vom da din ghicitorile D-v.

D-lui *G. Stoicescu* (Surani). *Datele și...* în numărul următor.

D-lui *D. Ștefănescu* (Grindu) Românismele se vor publica.

D-lui *N. Ionescu* (Ploești) Se vor publica și cele 7 minuni.

D-lui *Elie A. Dumitrescu* (Bucov) vi s'a trimes ce ați cerut.

D-lui *I. Mironescu* (Adam-Tutova) s'a regulat.

D-lui *Popescu* (Pietroșița), S-sale Preot C. Mihălescu (Oltenița), D-lui C. Măgurénu (Jijita), S-sale Preot Ant. Parașchivescu (V. Mare-Podg-Muscel), s'a primit abon. trimis și vă mulțumim.

D-lor *G. Cătănescu* (Bălilești) și H. D. Enessu (Zamostea) sînteți trecuți între abonați.

D-lor *Rădulescu* (Frăsinet-Vlașca), N. Vălimărénu (Topoloveni). *I. Gilorténu* (Budești) și C. Mihăescu (Măgurele) Bine.

D-lui *I. Marinescu* (Muscel) numai din greșéla administrației ați fost avisat la plată, căci se constată că ați plătit pe anul I, dar nu și pe al doilé.

D-nei *E. Georgescu* (Brezoia). Se constată că ați plătit.

Onor. Administrații „Calicul“. Vi se va plăti; dar numai trimeteți două exemplare.

D-lui *Al. Slănicénu*. Nu v'am uitat de loc. Din contra mi-aduc aminte de tot trecutul și crez că v'am dat dovadă. Scrisoarea D-tale va fi păstrată. Este linia de unire între trecut și prezent. Poesia se va publica, Abon. s'a primit. În schimb primește mulțumirile mele pentru frumoșele cuvinte ce-mi adreseși și cari îți fac onoare.

D-lui *G. C. Totirescu* (Mehed.) Causa e greșala iscăliturii, căci s'a citit Sotirescu, dar s'a îndreptat acuma în registru și vi se trimete și numărul lipsă.

D-lui *N. Iordănescu* (Hotare). Nu s'a putut în acest număr, dar de sigur în cel următor negreșit pe scurt.

D-lui *I. Niculescu* (Cornu-Prah.) Curagiu! Primit abon.

D-lui *M. Moisescu* (Căscioare). Din registru se constată că ați plătit abon. pe doi ani.

D-lui *I. Marcău* (Rugi-Gorjiu) Primit abon. și vă mulțumesc pentru sentimentele ce cultivați la adresa revistei mele. În No. următoare poate se va publica. Nu e loc.

D-lui *P. Nedelcu* (Prundu) Sînteți satisfăcut.

D-lui *I. Antonescu* (Cacova). Primit 20 de lei și vi se trimete și anul I.

S-sale *Preot Apostolénu* (V. de Munte). Urmați cum ați dis.

D-lui *N. Safirescu* (Nemoiu) vi s'a rectificat.

D-lui *D. Irava* (Cotoroia), Lipsa de spațiu împiedică publicarea unor ast-fel de lucrări, dar pe viitor sper.

D-lui *Stef. Cernénu* (Berlești-Brăila), Satisfăcut.

D-lui *L. Grecea* (Moinești), Persónele recomandate de D-v. s'a înregistrat între abonați și s'a regulat trimiterea anului I și anul II. Primește te rog mulțumiri pentru interesul ce porți acestei scânteii licăritore.

S-sale *Preot V. Diac*. (T.-Ocna) Cu plăcere.

D-nei *A. Vasilescu*, (Ferbinti). Aveți dreptate.

D-lui *Daulja* (Deleni). Primit abon. și s'a pus la cale restul.

D-lui *G. Sbarcé* (Viziru). S'a regulat p. persóna recomandată de D-v. la Brașov și mulțumesc.

D-lui *Veringioiu*. S'a regulat persoana recom. Intre foile franceze de pedagogie mai eftine îți recomand „*Journal des Intituteurs*“ pe an pentru România 7,50, la D-l. Paul Dupont, rue Jean-Jacques-Rousseau No. 41, Paris; sau dacă vrei: „*L'école et la famille*“, 7 lei pe an, la D-l. Robert, à Fontaines-sur-Saône (Rhône) France. Dar mult mai bun e cel d'ântăiu. Prețul însă este socotit în aur, deci se nu pierdi din vedere agiul.

D-lui *C. Dobrescu* (Mușătești). Cine a fost acé persoană căruia ați încredințat banii? S'a primit acum abon. trimis de D-ta. Scrisóra D-tale îți face mare cinste și dacă-mi dai voe, o voi publica în No. viitor. Sper să vă scriu șilele acestea, dacă mai mă scap de sarcini.

D-lui *St. Istrătescu* (Cobia) Bine, s'a regulat cererea D-v.

D-lui *D. Dumitrescu* (Miroși). Așa e poșta noastră. Și póte că din cauza ei multe reclame sau alte comunicări rămân necunoscute biuroului revistei, căci fiind neplătite sînt refuzate și deci de aci urmări rele. Vi s'a trimis și No. din anul I,

D-lui *I. Ionescu* (Răioasa-Tel.) primit abon. și restul! Vi se trimite No. lipsă și cărticica plătită,

D-lui *Leabu* (Șerbănești de jos). Din cauza spațiului nu s'a putut face darea de sémă în cestiune, însă în No. viitor sper, căci acel număr va fi mărit în adins ca să putem căputa mai multe din cele ce ni s'a trimis.

D-lui *V. Stegariu* -(Corod) Primit abon. și mulțămesc, dar deslegările nu se pot da în acest număr din lipsa spațiului.

D-lui *D. Ionescu* (Cacomianca). Prin carte poștală vi s'a explicat nedumeririle din scrisóra.

D-lui *A. Pârvescu* (Bordeiü-Verde) s'a primit pentru abon. și p. „*Mica Bibliotecă*“ în duplu exemplar, care vi se și trimite.

D-lui *N. Cocărgenu*, Se constată că ați plătit pe 2 ani și vi trimet numerile cerute.

D-lui *G. Mihăilescu* (Slatina). Primit abon. Administratorul nu v'a cunoscut cine sînteți, ci v'a luat după registru, găsindu-vé printre acei care nu plătiseră. El și-a făcut datoria.

D-lui *I. Aristotel* (Băbeni, R-S). Cred tot, căci nu sînteți unicul în acé categorie, consimt la propunerea Dv. în favórea bi

bliotecei acelei școle, dar trimeteți-mi un catalog al bibliotecelor și o relație de folosul ce aduce.

D-lui *N. Vălcu*. Am primit toate abon. trimise și ți mulțumesc din inimă pentru concursul ce mi dai și pentru reamintirea ărilor de luptă. Sper să-ți pot scrie în curând.

D-lui *P. Mohor* (Puești). Primit abon. Am o deosebită considerație p. D-ta, căci, din jurnalul „*Tutova*“ am văzut că ai introdus industria impletitului de pălării din paie, în școla dirigită de D-ta și că ai făcut progrese.

D-nii *I. Stamatiu* (Folești), *I. Dumitrescu* (Crăciune), *D. Dăulja* (Deleni), *D. Știubei* („Bacău“), *G. Bădescu* (Cluj), *Preot Ionescu* (Pitești), *G. Mihăilescu* (Slatina), *I. Antonescu* (Beia), *S. Christescu* (Alexandria), *D. Dumitrescu* (Băia), *Păr. Diac. C. Avrămescu* (Brăila), *D-na Iordana Petrescu* (Brăila), *D. Ionescu* (Ialomița), *I. Ionescu* (Râioasa), *Preot Anton Paraschivescu* (V. Mare-Podg-M.), *N. Iulian* (Slatina), *Preot C. Mihăilescu* (Oltenița), *D-na Maria Vasilescu* (Gorgan-Muscel), *I. Marinescu* (Priboeni), au plătit abonamentele și li s'aduce mulțumiri.

Onor. persoane următoare sînt rugate să plătescă abon. ce datoresc: *Mihalache Nedelescu* (dis și *Gheorghiu* (Golești-B.). *Radu Ionescu* (dis și *Ghiță*) Călinești) preot; *C. Niculăescu* (preot la Bârzești), *D-rele Zefira Ionovic* (Golești) și *Zoe Petrescu* (Leordeni).

On. D-lui C. C. Datculescu. Am primit cartea poștală și am văzut cele făptuite. Cu acesta m'ați îndatorat pre mult. Măine vă voi scrie.

No. viitor va fi mai mare, căci s'au grămădit multe manuscrise din care nu s'au putut publica din cauza lipsei de spațiu.
